

РЕЦЕНЗИЯ

от д-р **Любомир Димитров Кавалджиев**, ст.н.с. II ст.
за дисертацията на **Владимир Константинов Михайлов**
„Мултимедийни технологии в обучението по музика”,
представена за защита в катедрата „Музика” към ФНПП - СУ „Кл.
Охридски”.

Докторантът Владимир Михайлов в завършил бакалавърска степен в ДМА „Панчо Владигеров” и магистърска степен по музикална педагогика към СУ „Св. Климент Охридски”. От 2005-та до настоящата 2012-та година е хоноруван асистент и преподавател по Компютърен нотопис към катедра „Музика” на ФНПП. Между 2005-та и 2007 година преподава по музика в 53-то ОУ „Николай Хрелков”, а през 2006-та – и в ЧУ „Дойче Шуле” – София. По време на преподавателската си практика експериментира творчески с различни интерактивни и мултимедийни методи на обучение по музика, които стават основа на дисертационния му труд. Завършва успешно курсове по Интерактивни методи на обучение, работа във и ръководене на екип към Националния педагогически център. Разработва програма и участва в проект за обучение на действащи учители – Въведение в музикалните компютърни технологии.

Запознаването с дисертацията на Вл. Михайлов, предложена ми за оценка във връзка с процедура по присъждане на научната и образователна степен “Доктор” по специалността “Методика на обучението” с шифър 05.07.03 предизвиква у мен много добри впечатления.

Въз основа на това, както и на последващия внимателен анализ на съдържателната и формална страна на дисертацията

мога да преценя, че тя има всички необходими качества за да бъде успешно защитена.

По-нататък в резюме ще изброя някои съществени по мое мнение особености на представената дисертация.

Основно достойнство на работата е, че тя не е просто демонстрация на ерудиция в една избрана специализирана научна и практическа област, а се базира на реален, предхождащ написването на текста практически опит и експерименти с творчески характер, при това с една изключително актуална за съвременна Европа общокултурна и педагогическа нагласа, свързана с информационното общество. Имам пред вид преди всичко изработения сайт за Родопски фолклор (приложение 11 в CD варианта на дисертацията), който фактически дава на автора първоначалния тласък към разсъждения и обобщения, довели до написването на дисертационния текст. В този смисъл методологическата насока още в началото на работата е била не дедуктивно-спекулативна и описателно-ерудитска (често срещана в голям брой докторски дисертации), а преди всичко е предимно емпирично ориентирана, индуктивна или базираща се на продуктивни аналогии. Разбира се, неизбежно това води до по-малко теория в текста, но това е компенсирано с богато представяне на практически значими и актуални подходи, методи (като мултимедийния интерактивен „Концерт в клас”, разработен от докторанта - стр. 46-47 и 98), термини и инструментариум и демонстрация на очевидното умение на автора да ги ползва реално в своята творческа и педагогическа практика.

Още в началото на представения текст - в постановката на проблема - виждаме ясно формулирана не само тематиката, но и основния образователен проблем, който е привлича вниманието на автора Владимир Михайлов. Той го формулира така: „Сред основните задачи е разработването на електронни учебни курсове,

които да осигурят равен достъп до образование на всички, включително на деца със специални образователни потребности” (стр. 4) . По-нататък този проблем е конкретизиран по отношение на музикалното образование: „Основният *п р о б л е м*, поставен в този дисертационен труд, е изследване на възможностите за прилагане на нови педагогически мултимедийни технологии в условията на формалното и неформалното музикално образование на учениците от средното общообразователно училище” (стр. 5).

По отношение на структурата и научния апарат на дисертацията (ползвана или цитирана литература, веб адреси и пр.) може да се каже, че те са логични и уместно свързани със съдържанието. Структурата е групирана в две глави, увод и заключение.

В цялата първа глава, която има предимно обзорен характер, Владимир Михайлов показва значителна ерудиция и способност за анализ и обобщения не само по избраната тематика, но и по отношение на по-широки социални, образователни и общокултурни хоризонти във връзка с такива актуални общочовешки проблеми като глобализацията, информационното общество, опазването на националната идентичност в съвременните условия.

Взема се под внимание и българския опит и приноси в мултимедията и дигитализацията (55 - 57 стр.) – най-вече по отношение на музикални фолклорни обекти, където ние сме пионери от 1995 и сме признати като такива и до сега в Европейския Съюз, а и в по-широки мащаби.

В текста са прецизирани определенията на основни за темата понятия като: мултимедия, интерактивност, контент-анализ, експеримент, анкета и други подобни и модификациите им, направен е опит да се разграничи компютърната интерактивност от интерактивността в широк смисъл, уменията и методите за

търсене в интернет да се разглеждат като вид (скрита) интерактивност, контролирана чрез заявките на потребителя.

Втората глава е централна по значимост в дисертацията. Тук е направен сериозен опит за анализ на съществуващи учебни реалности, очаквания, нагласи, издателска дейност в областта на музикалното образование и други във връзка с мултимедийното и интерактивно музикално образование. В направените изследвания (анкета), предложените учебни подходи и методически планове и особено в интернет базираните средства за масово и общодостъпно музикално информиране и възпитание, е впрегнат значителен личен опит на Владимир Михайлов и са набелязани интересни перспективи за развитие в тази област. В това отношение интересен материал намираме и в съответните единадесет приложения към текста (от които две са на цифров носител). Разработеното мултимедийно интерактивно помагало във вид на страница за родопския фолклор (приложение 11) е основа на експеримента и илюстрация на концепцията на автора за учебни помагала, базирани на WEB-платформа.

Към приносите на дисертационния труд могат да се открият няколко основни:

Изследвана е същността на мултимедийните системи и технологии в контекста на общото музикално образование. За установяване на актуалността на учебниците по музика и включването на мултимедия към тях е направен сполучлив контент-анализ на учебните помагала от първи до девети клас. Разработена и апробирана е методика на обучение, базирана на интерактивен метод – „Концерт в клас”, който позволява на учениците да използват творчески възможностите на мултимедията в подготовката на учебен концерт. Разработената по време на експеримента WEB-базирана интерактивна система – сайт на тема „Родопски фолклор” е публикувана в онлайн мрежата на

Министерство на образованието и предоставена за свободно ползване от учителите – иноватори. В тази връзка е и приносът към добрия педагогически опит посредством разработено учебно съдържание и план за обучение на действащи учители по музика в Основи на музикалните компютърни технологии (приложение 9), както и практическото провеждане на курса под формата на следдипломна квалификация по разработената програма.

Като цяло предложения за обсъждане текст по съдържание отговаря на изискванията за получаване на докторска степен и по мое мнение в сегашния му вид може да бъде успешно защитен.

София, 20.04.2012

Рецензент:

/ст.н.с. II ст., д-р Любомир Кавалджиев/